

[View the original article](#)

فرهنگ و هنر جهان

آن کارسون، شاعر و نویسنده نوآور کانادایی، برنده نوبل ادبیات ۲۰۲۶ شد

راديو فردا

۱۶/مهر/۱۴۰۵

آن پاتریشیا کارسون ۷۶ ساله است

جایزه نوبل ادبیات سال ۲۰۲۶ به آن کارسون، شاعر، نویسنده و مترجم کانادایی تعلق گرفت؛ نویسنده‌ای که با درآمیختن اسطوره‌های یونان باستان با تجربه‌های انسان معاصر، مرزهای میان شعر، داستان، نمایشنامه و نقد ادبی را در آثار خود جابه‌جا کرده است.

آکادمی سوئد روز پنجشنبه ۱۶ مهر اعلام کرد که این جایزه را به دلیل «مجموعه آثار جسورانه و نوآورانه کارسون که در گفت‌وگویی بازیگوشانه با سنت کلاسیک، قالب‌های تازه‌ای برای ادبیات معاصر آفریده است» به او اهدا می‌کند.

آن کارسون، نویسندهٔ ۷۶ سالهٔ کانادایی، از چهره‌های شناخته‌شدهٔ شعر تجربی و ادبیات معاصر انگلیسی‌زبان است که آثارش اغلب در هیچ‌یک از قالب‌های متعارف ادبی نمی‌گنجند.

او در نوشته‌های خود شعر، نثر، جستار، گفت‌وگو و ترجمه را درهم می‌آمیزد و با بهره‌گیری از متون کلاسیک یونان، به موضوعاتی چون عشق، فقدان، تنهایی، هویت و روابط انسانی می‌پردازد.

کارسون که در زمینهٔ ادبیات و زبان یونان باستان تحصیل کرده، علاوه بر فعالیت‌های ادبی، سال‌ها به تدریس ادبیات کلاسیک در دانشگاه‌های آمریکای شمالی مشغول بوده است.

ویژگی برجستهٔ آثار او، بازخوانی شخصیت‌ها و روایت‌های ادبیات باستان در قالب‌هایی تازه است؛ به‌گونه‌ای که اسطوره‌های چند هزار ساله در نوشته‌هایش با تجربه‌های زندگی معاصر پیوند می‌خورند.

از اسطوره‌های یونان تا ادبیات معاصر

یکی از شناخته‌شده‌ترین آثار آن کارسون، «خودزندگی‌نامهٔ سرخ» است که در سال ۱۹۹۸ منتشر شد.

این اثر که رمانی منظوم به شمار می‌رود، برداشتی تازه از اسطورهٔ یونانی گریون، موجودی بالدار و سرخ‌رنگ، ارائه می‌دهد و داستان او را به روایتی معاصر دربارهٔ نوجوانی، عشق، هویت و آسیب‌پذیری تبدیل می‌کند.

کارسون در این کتاب از روایت‌های باستانی فاصله می‌گیرد و شخصیت‌های اسطوره‌ای را در موقعیت‌هایی قرار می‌دهد که برای خوانندهٔ امروز آشنا هستند.

او در سال ۲۰۱۳ نیز با انتشار کتاب «رد داک» بار دیگر به شخصیت‌های «خودزندگی‌نامهٔ سرخ» بازگشت و روایت آن‌ها را ادامه داد.

از دیگر آثار شناخته‌شدهٔ این نویسنده می‌توان به «زیبایی شوهر» اشاره کرد که در سال ۲۰۰۱ منتشر شد و جایزهٔ معتبر تی. اس. الیوت در حوزهٔ شعر را برای او به همراه آورد.

کارسون همچنین در اثر نمایشی «نورما جین بیکر اهل تروا» که در سال ۲۰۱۹ منتشر شد، داستان هلن تروا در نمایشنامه‌ای از اورپید، نمایشنامه‌نویس یونان باستان، را با زندگی مرلین مونرو، بازیگر مشهور آمریکایی، درهم آمیخته است.

در این اثر، دو چهرهٔ متعلق به دوران‌هایی کاملاً متفاوت در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند تا موضوعاتی مانند شهرت، زیبایی و تصویری که جامعه از زنان می‌سازد، بررسی شوند.

کارسون علاوه بر تألیف آثار ادبی، در ترجمه و بازخوانی متون کلاسیک یونان نیز فعالیت گسترده‌ای داشته است.

از جمله فعالیت‌های او می‌توان به ترجمهٔ آثار سافو، شاعر یونان باستان، و نمایشنامه‌هایی از تراژدی‌نویسان یونانی اشاره کرد.

از آثار ترجمه‌شدهٔ آن کارسون در ایران می‌توان به کتاب «چگونه شعر نخوانیم» اشاره کرد که با ترجمهٔ سعید امیری از سوی انتشارات آنیما منتشر شده است. این کتاب در شهریور سال ۱۳۹۷ در فهرست تازه‌های نشر ایران معرفی شده بود.

«چگونه شعر نخوانیم» در اصل مقاله‌ای پژوهشی از کارسون است که در سال ۱۹۹۲ در نشریهٔ دانشگاهی «کلاسیکال فیلولوژی» منتشر شد و به بررسی شعر سیمونیدس و تفسیر آن در گفت‌وگوی «پروتاگوراس» افلاطون می‌پردازد.

این اثر نمونه‌ای از علاقه کارسون به بازخوانی متون یونان باستان و پیوند دادن مطالعات کلاسیک با نقد ادبی است.

با این حال، آثار شناخته‌شده‌تر او در سطح بین‌المللی، از جمله «خودزندگی‌نامه سرخ» و «زیبایی شوهر»، بیش از همه در معرفی این نویسنده به مخاطبان جهانی نقش داشته‌اند.

نوبل ادبیات و انتخاب‌های بحث‌برانگیز

با دریافت این جایزه، نام آن کارسون در فهرست برندگان نوبل ادبیات در کنار نویسندگانی چون ارنست همینگوی، الکساندر سولژنیتسین و آلیس مونرو، دیگر نویسنده کانادایی برنده نوبل، قرار می‌گیرد.

انتخاب برندگان نوبل ادبیات از آغاز اهدای این جایزه در سال ۱۹۰۱ تاکنون بارها با بحث و اختلاف‌نظر همراه بوده است.

آکادمی سوئد در طول بیش از یک قرن به دلیل نادیده گرفتن نویسندگان برجسته‌ای مانند لئو تولستوی، ویرجینیا وولف و خورخه لوئیس بورخس مورد انتقاد قرار گرفته است.

این آکادمی همچنین گاه به انتخاب نویسندگان کمتر شناخته‌شده متهم شده است، هرچند مدافعان عملکرد آن معتقدند یکی از وظایف این جایزه، معرفی سنت‌ها و جریان‌های ادبی متفاوت به مخاطبان جهانی است.

اهدای نوبل ادبیات به باب دیلن، خواننده و ترانه‌سرای آمریکایی، در سال ۲۰۱۶ نیز از انتخاب‌های بحث‌برانگیز آکادمی سوئد بود.

در مقابل، انتخاب نویسندگانی مانند گابریل گارسیا مارکز در سال ۱۹۸۲ و دوریس لسینگ در سال ۲۰۰۷ با استقبال گسترده علاقه‌مندان ادبیات روبه‌رو شد.

جایزه نوبل ادبیات سال گذشته به لاسلو کراسناهورکایی، نویسنده مجارستانی، تعلق گرفت؛ نویسنده‌ای که سوزان سانتاگ، منتقد آمریکایی، او را «استاد آخرالزمان» توصیف کرده بود.

ارزش نقدی جایزه نوبل ادبیات امسال ۱۲ میلیون کرون سوئد، معادل حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار دلار، است. نوبل ادبیات چهارمین جایزه‌ای است که پس از جوایز پزشکی و فیزیک و شیمی در هفته نوبل اعلام می‌شود.

جوایز نوبل بر اساس وصیت آلفرد نوبل، مخترع دینامیت و صنعتگر سوئدی، از سال ۱۹۰۱ اهدا می‌شوند و جایزه ادبیات یکی از پنج جایزه اصلی پیش‌بینی‌شده در وصیت اوست.

بیشتر در این باره:

لاسلو کراسناهورکایی مجارستانی برنده نوبل ادبیات
شد ۲۰۲۵

این مطلب بخشی از:

